

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 67 Yıl: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Volume: 12 Issue: 67 Year: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Doi Number:
<http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3770>

TOPLUM İÇİNDE LGBT BİREYLERİN YAŞAMI VE BU BİREYLERİN TOPLUMA BAKIŞI: NİTEL BİR ÇALIŞMA*

LIFE OF LGBT INDIVIDUALS IN SOCIETY AND THE APPROACH OF THESE INDIVIDUALS TO SOCIETY: A QUALITATIVE STUDY

Rasim BABAHANOĞLU**

Öz

Bu araştırmanın amacı LGBT (Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Trans) bireylerin toplum içerisindeki deneyimlerinin nitel araştırma yöntemi kapsamında çözümlenmesini, buldukları toplumda ne gibi zorluklar yaşayıp yaşamadıklarını saptamaktır. Bunun yanında LGBT bireylerin içinde bulunduğu topluma nasıl baktıklarını öğrenmeye çalışmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme, gözlem ve derinlemesine mülakat gibi daha subjektif ve sayısal olarak veri toplanamayan bilimsel araştırmalarda kullanılan yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada görüşme/mülakat tekniği yaklaşımına uygun olarak LGBT bireylerin toplumda yaşadıkları sorunları öğrenmek amacıyla bireysel görüşme yoluyla araştırmacının önceden hazırlanmış olduğu anket formu ile veriler toplanmıştır.

Araştırmanın evreni Konya İlinde bulunan LGBT bireylerinden oluşmaktadır. Örneklem grubu ise kartopu örnekleme yöntemi ile elde edilen toplamda 10 LGBT bireyinden oluşmaktadır ve bu bireyler ile birebir görüşme yapılmıştır. Kartopu örnekleme, genellikle duyarlı ve ulaşılabilirliği zor olan konularda tercih edilmektedir. Araştırmacı bildiği ya da tanıdığı katılımcılar ile diğer katılımcılara ulaşması daha da kolaylaşmaktadır. Bu metotla araştırma devam ederken eklenen olay ve deneyimlerle daha fazla veriye ulaşmak mümkündür. Buna benzer olarak araştırmacının çalışmanın sorununa ve çalışma amacına daha objektif ve duyarlı bir şekilde ulaşabilmektedir.

Bu çalışma toplumumuzun birer bireyleri olarak LGBT bireylerinin varlıkları ve topluma bakış açılarının nasıl olduğu yönündeki duygu ve düşüncelerini öğrenmek, sosyal hizmetin her insanın onurlu ve değerli olduğu perspektifi ile bakılıp yaklaşılması ve değerlendirilmesi ile aynı zamanda bu bireylerden elde edilen verileri analiz etmek için oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Yapılan araştırmada araştırmaya katılan bireyler cinsiyetlerini; %80'i kadın, %20'si erkek olarak ifade etmişlerdir. Katılımcıların %10'u cinsel yönelimini gey, %50'sinin biseksüel ve %30'u ise cinsel yönelimini heteroseksüel olarak ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan bireyler kimlik gelişimlerinin çeşitli aşamalarında olumsuz yaşantılara ve bu olumsuz yaşantılara bağlı çatışmalara maruz kaldıklarını düşünmektedirler. Bu olumsuz yaşantılar genellikle toplumdaki homofobik ve heteroseksist ve kültürel yaşam biçimleri ile toplumun tutumlarından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bireyin ailesinin ve çevresinin, diğer kültürel ve ideolojik değerlerinden bağımsız olarak LGBT bireylere yönelik olumsuz birtakım önyargı ve kalıp yargılara sahip olduğu görülmektedir. Yaşanılan homofobik tutum ve davranışların, daha ayrıntılı bir şekilde göz önüne konulabilmesi için, bu konu üzerinde benzer ve daha kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: LGBT, LGBT Bireyler, Sosyal Hizmet, Nitel Çalışma.

Abstract

The aim of this research is to analyze the experiences of LGBT (Lesbian, Gay, Bisexual and Trans) individuals in the society within the scope of qualitative research method and to determine whether they have difficulties in their society. Besides, it is trying to learn how LGBT individuals look at the society they are in. Qualitative research method was used in this study. Interview, which is one of the qualitative research methods, was carried out with the method used in scientific researches, where more subjective and numerical data could not be collected such as observation and in-depth interview. In this study, in order to find out the problems of LGBT

* Bu çalışma 19-20 Nisan 2019 tarihlerinde Konya'da gerçekleştirilen "II. International Science and Academic Congress'19" adlı kongrede sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Konya. rasimbabahanoglu49@hotmail.com

individuals in the society in accordance with the interview technique approach, the data were collected through a questionnaire form prepared by the researcher beforehand.

The universe of the research consists of LGBT individuals in Konya province. The sample group consisted of 10 LGBT individuals obtained by snowball sampling method and one-to-one interviews were conducted with these individuals. Snowball sampling is generally preferred in subjects that are sensitive and difficult to reach. It becomes easier for the researcher to reach the participants he or she knows and the other participants. With this method, it is possible to access more data with the added events and subjects while the research is ongoing. Similarly, the researcher can reach the problem and the purpose of the study in a more objective and sensitive way.

This study is thought to be very important to learn the feelings and thoughts of LGBT individuals as individuals of our society and how their outlook on society is, to look at, approach and evaluate social work from the perspective that each person is honorable and valued, as well as to analyze the data obtained from these individuals. In this study, the individuals who participated in the study were as follows; 80% were women and 20% were men. 10% of the participants stated their sexual orientation as gay, 50% stated that they were bisexual and 30% stated their sexual orientation as heterosexual. The individuals involved in the study think that they are exposed to negative experiences and conflicts related to these negative experiences at various stages of their identity development. These negative experiences are often thought to be homophobic and heterosexist in society, and result from cultural lifestyles and society's attitudes. It is seen that the individual's family and environment have some negative prejudices and stereotypes against LGBT individuals regardless of their other cultural and ideological values. It is suggested that similar and more comprehensive studies should be conducted on this subject in order to consider the homophobic attitudes and behaviors experienced in more detail.

Keywords: LGBT, LGBT Individuals, Social Work, Qualitative Work.

1. GİRİŞ

Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de cinsel yönelimin genel olarak önemli olduğu düşünülmektedir. Etnik köken, dini inançlar, geleneksel tutum ve ataerkil aile yapısından dolayı bu hususun daha da önemli hale geldiği varsayılmaktadır. Bu hususlar ile birlikte, LGBT bireyler yaşamlarını güçlükle devam ettirmeye çalıştıklarını ifade etmektedirler. Türkiye'de LGBT bireyler kendilerine karşı oldukça sert tutum ve davranışlar sergilediğini düşünmektedirler.

Türk toplumu tarafından genel olarak LGBT bireyler; cinsiyet örüntüsünü ve toplum düzenini bozan bir olgu olarak düşünülmektedir. Bu homofobik tutumlar karşısında LGBT bireyler, toplumdan dışlanmakta, ötekileştirilen tavırlarla mücadele ettiklerini ifade etmektedirler. Cinsel yönelim konusunda normal bir birey gibi algılanmadıkları için eşit sayılmadıklarını ve bundan dolayı buldukları ortamdan göç etmek zorunda kaldıklarını ya da kendi cinsel kimliklerini sakladıkları dile getirmektedirler.

İşsizlik sorunu yaşayan LGBT bireyler sosyal güvence konusunda da yoksunluk çektiklerini ve bu durumdan hoşnut olmadıklarını ifade etmektedirler. Yasal ortamda da çok fazla hakka sahip olmadıklarını düşünen LGBT bireyler hayatlarına ötekileştirilmiş birey olarak yaşadıklarını söylemektedirler. Toplum tarafından sürekli dışlandıklarını hatta çoğu zaman şiddet gördüklerini ifade etmektedirler. Bu ifade edilen tutumlar karşısında LGBT bireylerin çoğunluğu kimliklerini gizlemeyi tercih ettiklerini dile getirmektedirler.

Sosyal hizmet; bireyleri ırk, dil, din vb. gibi durumlardan ötürü birbirinden ayrı tutmaz. Özellikle dezavantajlı olarak tanımlanan gruplar (yaşlı, engelli, çocuk vs.) için bu daha da önemli bir durumdur. LGBT bireyleri de sosyal hizmetin önemseydiği ve ayrımcılık yapmadığı dezavantajlı bir grup olarak değerlendirilebilir. Sosyal hizmet, insana insan olduğu için değer verir. Diğer bir ifade ile sosyal hizmet yaklaşımına göre; sosyal çalışmacılar/uzmanlar sosyal sorunların bir parçası haline gelmiş olan eşitsizlik ve adaletsizliğin bertaraf edilmesi için mümkün olan bütün adımların atılması ve sorunun çözümü için bir araya gelmeleri ile ancak sosyal hizmet disiplini insanlı bir çaba olabilmektedir (Thompson, 2016,29). Bu bağlamda sosyal hizmet etik çerçevesi içerisinde bu bireylerin toplumda yaşadıkları sorunları ve onların topluma bakış açıları değerlendirilerek analiz edilmiştir.

1.1. LGBT Kavramının Oluşması

Eşcinsellik, uzun yıllar boyunca psikoloji ve psikiyatri alanlarında bireyin normalden durumdan sapması olarak görülmüş ve bir hastalık sayılmıştır. Bundan Freud sonrası psikanalistlerin eşcinselliğe karşı tutumlarının önemli payı bulunmaktadır (APA, Amerikan Psikoloji Derneği, 2009).

Freud erkek ve kadın eşcinselliğine farklı şekillerde bakmaktadır. Freud'a göre erkek eşcinselliği, annenin aşırı duyarlılığı ve güçlü bir baba figürünün olmayışı nedeniyle anneye duyulan aşırı bağlılığın sonucunda ortaya çıkmaktadır. Kadın eşcinselliği ise Elektra kompleksi sırasındaki yaşanılanlarla ilgilidir. Fallik dönemin ortasında kız çocuğu babayla birlikte bir çocuk sahibi olacağını sanmaktadır, ama annesinin hamile kalmasıyla hayal kırıklığına yaşar. Bunun sonucunda babadan ve kendinden uzaklaşarak kendini bir erkek figürle tanımlar ve annesini aşk objesi olarak seçer (Kabacaoğlu, 2015, 19).

LGBT'nin gelişim sürecine baktığımızda insanlık tarihi kadar eskilere dayandığını görmekteyiz. Bu konudaki en eski kaynaklar şuan için M.Ö. 2000-3000 arasındaki döneme uzanmaktadır. LGBT'nin tarihi ile ilgili en eski yazılı kaynakların Eski Mısır, Hitit ve Sümerlerde kabul edilmektedir. İki eski Doğu halkı olan Hititler ve Yahudilerin LGBT tarihinde özel bir yeri vardır. M.Ö. 1400'lerden kalma bir Hitit yasa derlemesinde erkekler arasında evliliğe izin veren bir madde belirlenmiştir. Bu yasa tarihte eşcinsel evliliğe izin veren ilk yasa olma özelliğini de taşımaktadır. Bir diğer topluluk Yahudiler ise eşcinselliğe karşı yürüttükleri mücadeleyle tanınırlar (Öztürk, 2011).

Zamanla Avrupa merkezli yaşanan Fransız İhtilali, Sanayi Devrimi, Ekim Devrimi dünya çapında insana verilen değerleri tekrar gündeme getirmiş, insan hakları önem kazanmıştır. LGBT bireyler için ilk salt çoğunluk sağlayan ilk şiddet karşıtı hak direnişi ABD'de Stonewall ayaklanmaları ile başlamıştır.

Stonewall direnişi sonrasında Avrupa ve ABD'de LGBT hakları hızla gelişmeye başlamış, 60'lı yıllardan sonra homofobi ve nefret suçu gibi kavramlar sıkça gündeme getirilmiş, bireyleri koruyucu yasalar koyulmuştur. Hatta bazı gelişmiş Batı ülkeleri LGBT bireylerin eşcinsel evlilik ve evlat edinme hakkını tanımış ve yasal zeminde kabul edilmiştir (Pharr, 1997, / <http://wikisozyalizm.org/LGBT>).

Eşcinsellik, psikiyatri kliniklerinde önceleri kişilik bozukluğu, cinsel bozukluk, cinsel yönelim karmaşası olarak kabul edilirken 1973'te APA (Amerikan Psikiyatri Birliği) ve 1990'da WHO (Dünya Sağlık Örgütü) kararı ile psikiyatrik tanı sınıflamalarından tamamen çıkarılmıştır (Yetkin, 2007, 1).

LGBT hareketi, yıllara yayılan uzun bir çaba ve çalışma sonucunda kendisini bir toplumsal hareket olarak var etmeyi başarmıştır. Kampanyalar, sokak eylemleri, çeşitli dayanışma anketleri, paneller, sempozyumlar vb. sayesinde kendisini fail olarak inşa etmiştir (Genç, 2013, 1).

1980'lerde kadın homoseksüeller, kendilerini lezbiyen olarak tanımlamaya başlamışlardır. Bu eşcinsellerin medyada gündeme gelmesi "gay ve lezbiyen"in tanınmasına yol açtı. Bunun sonucu olarak biseksüel insanlar ve transeksüel olanlar gibi heteroseksüel olmayan insanlar, gayler ve lezbiyenlerle birlikte anılmaya başlandı ve LGBT kısaltması (lezbiyen, gay, biseksüel, transeksüel) ortaya çıktı. Bununla birlikte, kısaltma katı değildir; bazen LGBTQ olarak ortaya çıkmıştır (https://en.wikipedia.org/wiki/LGBT_history#Modern_Europe).

Diğer taraftan da uluslararası cinsel azınlık dayanışması da söz konusu olmuştur. 1978'de kurulan, Uluslararası Lezbiyen ve Gey Birliği'ne (ILGA) üye beş kıtadan, 90 ülkeden toplam 400 grup vardır. Cinsel yönelim ayrımcılığı, 1991'den beri, Uluslararası Af Örgütü'nün tüzüğünde yer almaktadır. Dünya Cinsel Sağlık Birliği'nin (WAS) 1999 Cinsel Haklar Bildirgesi'nde cinsel ayrımcılıktan uzak olmak, temel insan haklarından biri kabul edilmektedir (Yetkin, 2007,1).

Öte yandan gelişmekte olan psikoloji alanı, homoseksüelliğin İncil'de kınanışa atf yapılmasının ilk yolu oldu. Avrupa'da eşcinsellik, 1790'lardan bu yana Johann Valentin Müller'in çalışmaları ile vaka incelemelerinin bir parçasıdır. Eşcinselliğin terminolojisinde önemli bir değişim, psikolojinin eşcinselliğe araştırmalarıyla ortaya çıkmıştır. Westphal'in deyişiyle "aksine cinsel duygu" ve "homoseksüel" kelimesi Batı sözlüklerine girdi (https://en.wikipedia.org/wiki/LGBT_history#Modern_Europe).

20. yüzyılda, eşcinseller ve lezbiyenleri tanıma hareketi, feminizmin sosyal iklimi ve fark yaratan yeni antropolojiler ile ön plana çıktı. Bununla birlikte, eşcinsel sosyal hareketlerin 150 yıl boyunca (kabaca 1870'lerden bugüne), liderler ve organizatörler eşcinsel erkeklerin, lezbiyen olarak tanımlanan kadınların ve cinsiyet varyantı veya ikili olmayan olarak tanımlanan diğer kişilerin kimlik sorunlarını çözmeye çabalamışlardır (Morris, 2017, 2).

1.2. Türkiye'de LGBT Hareketinin Gelişim Süreci

Türkiye'de eşcinselliğin gelişmesi açısından ülke tarihindeki en önemli politik olaylardan birisi 1980'li yıllarda İbrahim Eren liderliğinde Radikal Demokrat Yeşil Parti'nin kurulmasıdır. Yeşiller Partisi'nin diğer partilerden farklı olarak iktidar olma gibi bir amacı yoktur (Duru, 2002, 186). Parti, Türk toplumunda etkili politikalar yürütemese de LGBT bireylerin seslerini duyurmaları açısından kısmen başarılı oldu. Partinin başarısızlığını takip eden süreçte LGBT bireyler kendilerini hissettirmek için çeşitli eylemlerde bulundular. Bu noktada İstanbul Beyoğlu ve İstiklal Caddesi her zaman eşcinseller için değil, transseksüeller için de önemli bir buluşma yeri oldu. 1987'ye gelindiğinde, o bölgedeki transeksüellere yönelik polis tacizleri o kadar yoğunlaşmıştı ki, medya ne olup bittiğine ilgi duymuyordu. Bu konularda yorum yapmamayı tercih ettiler (ILGA, 2004).

37 eşcinsel ve transseksüel, çözümünü o tarihte kurulma sürecinde olan Radikal Parti'den yardım istemekte buldu. Onlara yönelik tacizleri protesto etmek için açlık grevine başladılar. Bu, Türkiye'de LGBT topluluğunun seslerini duyurmak için attığı ilk adımdır. Eylemlerden önemli bir başarı sağlanmasa da, hem

iç hem de dış dünyanın dikkatini çekmişlerdir. Rifat Ilgaz (yazar) ve Türkan Şoray (aktris) gibi bazı başarılı dönem figürleri bu bireylerin davalarını o dönemde desteklemişlerdir (ILGA, 2004).

Türkiye’de yükselen LGBT hareketi ve beraberinde getirdiği aktivizm devletin kültürel ve politik baskılarını da sistemli olarak arttırmıştır. 80’li yıllardan günümüze kadar uzanan süreçte geliştirilen haklara ve politik başarıya rağmen LGBT hareketine toplum genelindeki hâkim bakış açısı pek değişiklik göstermemiştir. Türkiye’de uzun bir süredir toplum ve devlet tarafından psikolojik bozukluklar ve sapkınlıklarla ilişkilendirilerek algılanan LGBT bireyler şiddete, cinayetlere ve sosyo-ekonomik mahrumiyete maruz bırakılmaktadır (Ertetik, 2010, 32).

Son yıllarda Ankara ve İstanbul dışında diğer illerde de eşcinsel örgütlenmeler kurulmaya başlanmıştır. 2001 yılında İzmir’de "Pembe Üçgen" oluşumu kurulmuştur. Ardından Antalya, Mersin, Adana, Diyarbakır gibi diğer şehirlere de yayılan grupların yanı sıra “Anadolu Ayıları” gibi eşcinsel kimliğini kadınsılıktan ayırmaya ve yeni bir gay kimliği yaratmaya çalışan çeşitli gruplar da ortaya çıkmaya başlamıştır (https://www.turkeygay.net/turkce/lgbt_dernekleri.html).

2005 ve 2006 yılında Kaos ve Lambda kuruluşlarının tüzel kişilik kazanması sonucunda hızlanan süreçte ise birçok üniversitede açık bir şekilde faaliyet gösteren LGBT dayanışma dernekleri kurulmuştur (https://www.turkeygay.net/turkce/lgbt_dernekleri.html).

Bütün bu oluşumların varlıklarının yanında bu bireylerin topluma ve yaşama karşı düşüncelerinin ne olduğu ortaya koyulma amaçlanmaktadır. LGBT bireyleri ile ilgili az da olsa kendi ifadeleri ile düşünce, hayat, toplum, heteroseksüellik gibi konularda duygularına yer verilmesi ön plana çıkmaktadır.

2. YÖNTEM

Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi, görüşme, gözlem, fenomenolojik vb. gibi daha sübjektif ve sayısal olarak veri toplanamayan bilimsel araştırmalarda kullanılır (Bal, 2014:143; Başer, 2018). Özellikle psikoloji, sosyoloji, siyaset bilimi gibi verilerin tek bir sayıya indirgenemediği bilimlerin tercih ettiği bir yöntemdir. Sözel olması, verinin bütünümlü analizini gerektirdiği için bu yöntem qualitative yöntem olarak adlandırılır (Arslan, 2014).

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme/mülakat yaklaşımına uygun olarak LGBT bireylerin toplumda yaşadıkları sorunları ve onların topluma bakışlarını öğrenmek amacıyla araştırma kapsamındaki LGBT bireyleri ile kartopu örneklem yöntemi ile veriler toplanmıştır.

2.1. Amaç ve Önem

Bu araştırmanın amacı LGBT (Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Trans) bireylerin toplum içerisindeki deneyimlerini nitel araştırma yöntemi kapsamında çözümlenmesi, buldukları toplumda yaşadıkları zorlukların araştırmacı tarafından belirlenmiş bazı sorular ile saptamaktır.

Toplumda LGBT bireylerinin varlıkları bir gerçektir. Çalışmada bu birey ya da bireylerin topluma bakış açılarının nasıl olduğu yönündeki duygu ve düşüncelerini öğrenmek amaçlanmıştır.

Bu dezavantajlı gruba (Thomson, 2011) sosyal hizmet disiplinin her insanın onurlu ve değerli olduğu perspektifi ile yaklaşılması ve değerlendirilmelidir. Aynı zamanda bu bireylerden elde edilen verileri analiz etmek, bulgularını ortaya koyarak yorumlayabilmek oldukça önemlidir.

Toplumsal bir sorun olarak görülen ya da düşünülen her olgu veya kavram üzerine sağduyulu, akıl ve mantık çerçevesinde yaklaşıldıkça ancak gerçek ve olumlu sonuçlar alınabilmektedir. Sorunlar üzerinde kafa yorma, araştırmalar yapma ve yaklaşım tarzları geliştirmelerde insan onuruna saygı gösterilmesi, objektif ve tarafsız olarak çözüm yollarının aranması gibi çare arayışlarının yapılması aynı zamanda sosyal adaleti tesis eder ve hakkaniyete riayet edilerek çözüme kavuşturulması ile toplumsal mutabakat sağlanır ve toplumsal olarak her yönüyle rahatlatmanın meydana gelmesi mümkün olabileceği düşünülmektedir (Bal, 2014, 15-18; Neuman, 2016, 164). Dolayısıyla bu çalışmada LGBT bireylerinin topluma bakışları ve toplumun sosyal, kültürel, yaşam, aşk ve inançsal gibi değer ve kavramlara nasıl yaklaştıkları ya da değerlendirdikleri odak noktası olarak belirlenmiştir. Bu araştırma kapsamındaki LGBT birey ya da bireyleri toplumun birer gerçekleri olarak var oluşları ve topluma bakış açıları değerlendirilmiştir. Bu bağlamda sorun olarak görülen gruplar, dezavantajlı kişi ya da kişiler vb. gibi sorunlarının temelini inilmesi ve araştırılması için bilimsel ve insancıl perspektif ile yaklaşılması oldukça önem arz etmektedir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Konya İlinde bulunan LGBT bireylerinden oluşmaktadır. Örneklem grubu ise kartopu örnekleme yöntemi ile elde edilen toplamda 10 LGBT bireyinden oluşmaktadır ve bu bireyler ile birebir görüşme yapılarak veriler toplanmıştır. Punch (1998)’a göre kartopu örnekleme, genellikle duyarlı ve

ulaşılabilirliği zor olan konularda tercih edilmektedir. Araştırmacı bildiği ya da tanıdığı katılımcılar ile diğer katılımcılara ulaşması daha da kolaylaşmaktadır (Özen ve Gül, 2007, 413).

Bu metotla araştırma devam ederken eklenen olay ve deneklerle daha fazla veriye ulaşmak mümkündür. Buna benzer olarak araştırmacının çalışmanın sorununa ve çalışma amacına daha objektif ve duyarlı bir şekilde ulaşabilmektedir (Punch, 2011, 132; Bal, 2014, 236; Karasar, 2015, 83).

Örnek grubu ile yapılan görüşme öncesinde, görüşme formundaki soruların son halinin alınması için pilot uygulama yapılarak, görüşmecilerle karar verilmiştir. Örneğin, cinsiyet ve cinsel yönelim vb. gibi soruların tasnifleri konusu tamamen görüşmecilerin istedikleri soru tiplerine yer verilmiştir.

Yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler SPSS 20.0 programı aracılığıyla gerekli analizler yapıp word formatına aktararak gerekli açıklamalar tabloları ile bulgular kısmında verilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında görüşülen 10 LGBT birey ile yapılan görüşme sonucunda toplanan verilerinin frekans tabloları verilmiştir. Bütün verilerin kolaylık ve bütünlüğü açısından tek tablo halinde verilmiştir. Analizlerin tamamı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Katılımcıların Görüşme Sürecinde Vermiş Oldukları Cevaplar ve Analizleri

İfadeler	Cevaplar	n	%	ss	\bar{x}	Mod
Biyolojik Cinsiyet frekans tablosu	Kadın	8	80,0	,42164	1,2	1
	Erkek	2	20,0			
	Toplam	10	100			
Cinsel Yönelim frekans tablosu	Lezbiyen	1	10,0	,94281	3	3
	Gey	1	10,0			
	Biseksüel	5	50,0			
	Heteroseksüel	3	30,0			
Toplam	10	100				
Cinsel kimlik frekans tablosu	Kadın	5	50,0	1,37032	2,1	1
	Erkek	2	20,0			
	Trans-Erkek	3	30,0			
	Toplam	10	100			
Aile yapısı frekans tablosu	Çekirdek	6	60	0,5164	2,4	2
	Parçalanmış	4	40			
	Toplam	10	100			
Aile tutumu frekans tablosu	Demokratik	6	60,0	1,03280	1,8	1
	Aşırı Koruyucu	4	40,0			
	Toplam	10	100			
Yaşamın çoğunluğunun geçtiği yer frekans tablosu	İlçe	4	40,0	0,51640	2,6	3
	İl	6	60,0			
	Toplam	10	100			
"Dini inancınız var mı?" sorusunun frekans tablosu	Var	6	60,0	0,84327	1,6	1
	Yok	2	20,0			
	Emin değilim	2	20,0			
	Toplam	10	100			
"Dini inancın varsa nedir?" sorusunun frekans tablosu	İslam	4	40,0	1,22927	2,2	1
	Ateizm	2	20,0			
	Deizm	2	20,0			
	Diğer	2	20,0			
	Toplam	10	100			
Kardeş sayısı, frekans tablosu	Bir kardeş	2	20,0	1,26930	2,5	2
	İki kardeş	4	40,0			
	Üç kardeş	2	20,0			
	Dört kardeş	1	10,0			
	Beş kardeş	1	10,0			
	Toplam	10	100			
"Cinsel yöneliminizi ilk ne zaman fark ettiniz?" sorusunun frekans tablosu	7-12 yaş	6	60	0,96609	1,6	1
	12-15 yaş	3	30			
	18 ve üstü	1	10			
	Toplam	10	100			
"Cinsel yöneliminizi fark etmeden önce çevrenizde cinsel yönelimi farklı olan biri var mıydı?" sorusunun frekans tablosu	Var	1	10	0,31623	1,9	2
	Yok	9	90			
	Toplam	10	100			

"Hayatınızdaki dönem noktalarınız nelerdir?" sorusunun frekans tablosu	Ailemde yaşadığım travmatik olaylar	3	30	1,13529	2,2	2
	Üniversiteye başlamam	4	40			
	Kendimi kabullenmem	1	10			
	Birine aşık olmam/ona karşı heyecanlanmam	2	20			
	Toplam	10	100			
"Heteroseksüellik konusunda görüşleriniz nelerdir?" sorusunun frekans tablosu	Olumluyum	10	100	0	1	1
	Olumsuzum	0	0			
	Toplam	10	100			
"Ayrımcılığa maruz kaldınız mı?" sorusunun frekans tablosu	Evet	4	40	0,5164	1,6	2
	Hayır	6	60			
	Toplam	10	100			
"Bugüne kadar ne gibi istismlara maruz kaldınız?" sorusunun frekans tablosu	Cinsel	2	20	0,82327	3,3	4
	Psikolojik	3	30			
	Kalmadım	5	50			
	Toplam	10	100			
"Çocuk sahibi olma konusundaki düşünceleriniz nelerdir?" sorusunun frekans tablosu	İstiyorum	8	80	0,84327	1,4	1
	Kararsızım	2	20			
	Toplam	10	100			
"Dine ve inançlara bakış açınız nedir?" sorusunun frekans tablosu	Saygı duyuyorum	8	80	0,33333	1,111	1
	Saygı duymuyorum	1	10			
	Cevapsız	1	10			
	Toplam	10	100			
"Aşk ve cinsiyet arasında ilişkinin olup olmadığını nasıl değerlendiriyorsunuz?" sorusunun frekans tablosu	İlişkisi vardır	1	10	0,31623	1,9	2
	İlişkisi yoktur	9	90			
	Toplam	10	100			

Tablo 1' e göre katılımcıların % 80' i (8) biyolojik cinsiyetini kadın olarak belirtirken; % 20'si (2) biyolojik cinsiyetini erkek olarak belirtmiştir. Biyolojik cinsiyet frekans tablosunun ortalaması 1,2 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 10' u (1) cinsel yönelimini lezbiyen, % 10' u (1) gey, % 50'si (5) biseksüel, % 30'u ise heteroseksüel olarak belirtmiştir. Cinsel yönelim frekans tablosunun ortalaması 3 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 50' si (5) cinsel kimliğini kadın, % 20' si (2) erkek, % 30' u (3) trans-erkek olarak belirtmiştir. Cinsel kimlik frekans tablosunun ortalaması 2,1olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 60' ı (6) aile yapısını çekirdek olarak belirtirken; % 40' ı (4) parçalanmış olarak belirtmiştir. Aile yapısı frekans tablosunun ortalaması 2,4 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1' e göre katılımcıların % 60'ı (6) aile tutumunu demokratik olarak belirtirken; % 40'ı (4) aşırı koruyucu olarak belirtmiştir. Aile tutumu frekans tablosunun ortalaması 1,8 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 40'ı (4) yaşamının çoğunun geçtiği yeri ilçe olarak belirtirken; % 60'ı (6) il olarak belirtmiştir. Yaşamın çoğunluğunun geçtiği yer frekans tablosunun ortalaması 2,6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 60' ı (6) " Dini inancınız var mı?" sorusuna "var" cevabı verirken; % 20' si (2) "yok" % 20' si (2) ise "emin değilim" şeklinde cevap vermiştir. "Dini İnancınız var mı?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 1,6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1' e göre katılımcıların % 40' ı (4) "Dini inancınız varsa nedir?" sorusuna "İslam" cevabı verirken; % 20' si (2) "Ateizm" % 20' si (2) "Deizm" % 20' si (2) ise "Diğer" şeklinde cevap vermiştir. "Varsa nedir?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 2,2 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 20' si (2) kardeş sayısını bir, % 40' ı (4) iki, % 20' si (2) üç, % 10' u (1) dört, % 10' u (1) ise beş olarak belirtmiştir. Kardeş sayısı frekans tablosunun ortalaması 2,5 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 60' ı (6) "Cinsel yöneliminizi ilk ne zaman fark ettiniz?" sorusuna 7-12 yaş cevabı verirken; % 30' u (3) 12-15 yaş, % 10' u (1) 18+ olarak cevap vermiştir. "Cinsel yöneliminizi ilk ne zaman fark ettiniz?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 1,6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 10' u (1) "Fark etmeden önce çevrenizde cinsel yönelimi farklı olan biri var mıydı?" sorusuna "var" cevabı verirken; % 90' ı (9) "yok" cevabı vermiştir. "Fark etmeden önce çevrenizde cinsel yönelimi farklı olan biri var mıydı?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 1,9 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 30' u (3) "Hayatınızdaki dönüm noktalarınız nelerdir?" sorusuna "Ailemde yaşadığım travmatik olaylar" cevabını verirken; % 40' ı (4) "Üniversiteye başlamam" % 10' u (1) "Kendimi kabullenmem" cevabı vermiş ve %20' si (2) "Birine aşık olmam/ ona karşı heyecanlanmam" şeklinde cevap vermiştir. "Hayatınızdaki dönüm noktalarınız nelerdir?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 2,2 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 100' ü (10) "Heteroseksüellik konusunda görüşleriniz nelerdir?" sorusuna "olumlu" cevabı vermiştir. "Heteroseksüellik konusunda görüşleriniz nelerdir?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 1 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 20' si (2) "Bugüne kadar ne gibi istismarlara maruz kaldınız?" sorusuna "cinsel" cevabı verirken; % 30' u (3) "psikolojik" % 50' si (5) ise "kalmadım" cevabı vermiştir. "Bugüne kadar ne gibi istismarlara maruz kaldınız?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 3,3 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların %80' i (8) "Çocuk sahibi olma konusundaki düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna "istiyorum" cevabı verirken; % 20' si (2) "kararsızım" cevabı vermiştir. "Çocuk sahibi olma konusundaki düşünceleriniz nelerdir?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 1,4 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 40' ı (4) "Ayrımcılığa maruz kaldınız mı?" sorusuna "evet" cevabı verirken; % 60' ı (6) "hayır" cevabı vermiştir. "Ayrımcılığa maruz kaldınız mı?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 1,6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 80' i (8) "Dine ve inançlara bakış açınız nedir?" sorusuna "saygı duyuyorum" cevabı verirken; % 10' u (1) "saygı duymuyorum" cevabı vermiştir. Bu soru ile ilgili % 10 (1) katılımcının cevabına ulaşamamıştır. "Dine ve inançlara bakış açınız nedir?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 1,1111 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1'e göre katılımcıların % 10' u (1) "Aşk ve cinsiyet ilişkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?" sorusuna "ilişkisi vardır" cevabı verirken; % 90' ı (9) "ilişkisi yoktur" şeklinde cevap vermiştir. "Aşk ve cinsiyet ilişkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?" sorusunun frekans tablosunun ortalaması 1,9 olarak tespit edilmiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada LGBT bireyleri ile kartopu örnekleme yöntemi ile görüşme/mülakat yapılmış ve pilot uygulama ile yapılandırılmış görüşme formunun son hali ile veriler toplanmıştır. Toplanan veriler üzerinde yapılan gerekli analizler sonunda elde edilen bazı verilerin değerlendirmeleri ve yorumları aşağıda yer almaktadır. Elde edilen bu bilgilerin oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Çalışma sonucunda, LGBT bireyleri toplum içerisinde gerek resmi gerekse diğer kurum, kuruluş, birey ve gruplar tarafından ayrımcılık, dışlanma ve her türlü şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuca bakılırsa; her canlının kendine özgü yaşamını sürdürebilmesi ve hayat hakkının olması ve özellikle insanın onurlu ve değerli bir varlık olması yaklaşımı ile değerlendirildiğinde hiçbir insan hatta canlı dışlanmayı, haksızlığa uğramayı ve şiddete maruz kalmayı hak etmediği yaklaşımı ön planda yer alması gereği önemsenmektedir. Bununla birlikte sosyal devlet gereği olan sosyal adaletin tesis edilmesi ve asgari yaşam koşullarının ve gerekli kolaylıkların sağlanması mükellefiyeti kaçınılmaz bir gerçektir. Dolayısıyla kişi ya da kişilerin yasal olmayan tavır ve davranışlarının cezalandırılması, başka birey ya da bireylerce cezalandırmaya ya da tedip edilmeye kalkışılması sorunların daha da derinleşmesine sebep olabilmektedir. Cezalandırma gerekecek bir unsur var ise ancak ve ancak bağımsız adli yargı mercilerinin ilgi alanına girdiği düşünülmektedir.

Araştırmanın sonucunda, LGBT bireylerinin toplumun kültürel yaşam tarzına, değerlerine ve dini-inanç sistemlerine, heteroseksüelliğe, aşk ve çocuk sahibi olma gibi sosyal, kültürel olan bütün olgu ve kavramlara karşı olumlu düşüncelerinin olduğu görülmüştür. Bunun yanında bu bireyler; gayet normal tavır ve davranışlar sergilediklerini ve toplumun bütününe karşı saygı gösterdiklerini ifade etmişlerdir. Toplumun içerisinde bu bireyler hakkında oluşan ya da oluşturulan algı ve genel kanaatin (inançsızlık,

dinsizlik, hoşgörölü olmama, tahammülsüzlük vb.) tersine bu çalışmada LGBT bireylerinin toplumun değer ve kültürel yaşamın bütün alanlarına oldukça saygılı ve hoşgörölü oldukları tespit edilmiştir.

Uluslararası Af Örgütü'nün 2011 raporuna göre, toplumun bu birey veya bireylerine yönelik şiddet gösterdikleri ortaya koymaktadırlar. Bu tavır, düşünce ve davranışlar toplumsal barış ve dayanışmanın sarsılmasına sebep olabilmektedir. Nitekim insanların, her türlü varlığın yaşam hakkına saygı ve sevgi çerçevesinde yaklaşması gerekmektedir. Hele toplumumuzun sahip olduğu kültürel, inanç ve yaşam felsefenden kaynaklanan "insanı yaşat ki, devlet yaşasın", "insanların en hayırlısı insanlara zarar vermeyendir" ve "ne olursan ol yine gel" gibi bir perspektif bizi daha da hoşgörölü olmaya ve farklılıklara saygı duymaya sevk ettiğini ya da edeceğini düşündürmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada yer alan kişi ya da kişilerin varoluşları, toplumun gerçekleri olarak kabul edilmesi gereği vurgulanmak istenilmektedir. Her hangi bir kişinin ya da grubun yaşam tarzının, hal ve hareketlerinin kişiyi bağladığı düşüncesi ve sosyal hizmet perspektifi olarak farklılıklara saygı gösterilmesi ve tahammül edilmesi düsturu esas alınmıştır.

LGBT bireyleri, sosyal hizmet disiplinin uygulama ve teorik bakımında odağında yer aldığı gibi müracaatçı sisteminde yer alan dezavantajlı grup olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla bu grubun sorunlarına da profesyonel çözüm önerileri, arayışları ve çarelerinin bulunabilmesi, geliştirilebilmesi için de bilimsel araştırma ve çalışmalarla mümkün olabilmektedir.

Toplumumuzda olan dezavantajlılar, farklı yaşam ve değer biçimlerine sahip olanlar, değişik dini-inanç sistemleri olan bütün gruplar için makro düzeyde sosyal politikalar geliştirilmelidir. Bu grupların toplum için sağlıklı ve değerli birer üyesi olarak hayatlarını devam ettirmeleri oldukça önemlidir.

Toplumun büyük bir kısmı, birbirini yakından tanımadan, objektif, mantıksal, nesnel ve bilimsel olarak hakkaniyet çerçevesinde değerlendirilmeden birtakım kalıp yargılarla hareket etmek durumunda kalmaktadır. Oysa benzer çalışmalar ile toplumun sosyal sorunlarına çözüm üretebildiği gibi toplumunda birlikteliği ve farklılıklara saygı duyabilmeyi az da olsa sağlayacağı düşünülmektedir. Çünkü "kişi tanımadığının (bilmediğinin) düşmanıdır" sözünden yola çıkılacak olunursa, kişi ya da kişilerin bilgisizce hareket etmeleriyle ve empati yapmadan düşünerek kararlar verilmesiyle sorunlar daha da derinleşebilir. Aynı zamanda yanlış tavır, hareket ve yaklaşımlardan dolayı toplumun birliği ve beraberliği bozulduğu gibi, toplumları bir arada tutan tahammül edebilme ve saygı duyabilme unsurlarının da ortadan kaybolacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmaya benzer çalışmaların daha da çeşitlenmesi bakımından fazla veriye ulaşabilmeli ve çalışmaların daha da artırılması için özellikle sosyal hizmet akademisyen ve araştırmacılarının konuya odaklanmaları gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Apa ,American Psychological Association (2009). *Report of the American Psychological Association Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation*. (Erişim adresi <http://www.apa.org/pi/lgbt/resources/therapeuticresponse.pdf>, Erişim tarihi: 21 Aralık 2017).
- Arslan, Fadime (2014). *An Investigation Into Student Teacher Concerns: Probable Changes Caused By Methodology Classes And Teaching Practise*. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Adana.
- Bal, Hüseyin (2014). *Sosyolojide Yöntem ve Araştırma Teknikleri*. Ankara: Sentez Yayınları.
- Başer, Doğa (2018). Sosyal Hizmet Öğrencilerinin Kps'sye Hazırlık Süreçlerinin Sosyal Hizmet Eğitimine Yansımaları: Nitel Bir Araştırma. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 18(41), 359-383.
- Duru, Bülent (2002). Türkiye'de Çevrenin Siyasallaşması: Yeşiller Partisi Deneyimi. *Mülkiye Dergisi*, (26)236, ss. 179-199.
- Ertetik, İlay (2010). *Coming Out As A Political Act in LGBT Movement In Turkey*. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Genç, Fırat (2013). *Geçmiş Ne Kadar Geçmiş: Sosyalizm ve LGBT Hareketi*. Erişim tarihi: 12 Kasım 2017, www.antikapitalisteylem.org <http://wikisozyalizm.org/LGBT> (Erişim tarihi: 20.11.2017)
- https://en.wikipedia.org/wiki/LGBT_history#Modern_Europe (Erişim tarihi: 20.11.2017)
- https://www.turkeygay.net/turkce/lgbt_dernekleri.html (Erişim tarihi: 23.11.2017)
- İlga, (2004). *A Brief History of the LGBT Movement in Turkey*. (Erişim adresi: <http://ilga.org/a-brief-history-of-the-lgbt-movement-in-turkey> Erişim Tarihi: 10 Aralık 2017).
- Kabacaoğlu, Gökhan (2016). *Gey ve Lezbiyenlerde Açılma Süreci: Nitel Bir Çalışma*. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Morris, Bonnie J (2017). *History of Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Social Movements*. (Erişim adresi: <http://www.apa.org/pi/lgbt/resources/history.aspx>, Erişim tarihi: 17 Aralık 2017)
- Neuman, W., Lawrence (2016). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri, Nicel ve Nitel Yaklaşımlar I*. Çeviren, S. Özge, Yayınodası Yayıncılık.
- Özen, Y. ve Gül, A. (2007). Sosyal ve Eğitim Bilimleri Araştırmalarında Evren-Örneklem Sorunu/*Population-Sampling Issue On Social And Educational Research Studies*. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, (15).
- Öztürk, Ş. (2011). Cinsel Yönelimler ve Queer Kuram. *İstanbul, Cogito, (3 Aylık Düşünce Dergisi)*, 65-66.
- Uluslararası Af Örgütü (2011). *Ne Bir Hastalık Ne De Bir Suç*. Londra: Uluslararası Af Örgütü Yayınları.
- Punch, K. F. (2011). *Sosyal Araştırmalara Giriş*. Çev. Bayrak, D.; Arslan, H.,B. ve Akyüz Z. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Thompson, N (2011). *Kuram ve Uygulamalarda Sosyal Hizmeti Anlamak*. Ankara: Dipnot Yayınları.
- Yetkin, N. (2007). Cinsel Yönelim Ayrımcılığı ve STK'lar. Erişim Tarihi: 12 Kasım 2017, <http://www.radikal.com.tr>